

Tove Videbæk (KRF):

Vi ser også L 88 som en forlængelse eller en naturlig del af L 83, og jeg kan derfor meddele, at Kristeligt Folkeparti støtter dette forslag.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg vil gerne sige tak for den meget velvillige modtagelse af forslaget. Forslaget er, som det ganske rigtigt er blevet bemærket, en konsekvens af L 83, således at lignende principper kommer til at gælde, og det vil for mange ikke være nogen nyskabelse, idet lovforslaget er det, som er god og rimelig praksis langt de fleste steder på de skoler, som er omhandlet.

I øvrigt kan jeg sige til hr. Søren Kolstrup, at jeg ikke deler frykten for sponsering. Jeg tror, den kan holdes inden for nogle rimelige rammer og kan være med til at åbne institutioner og skoler over for omverdenen, hvilket jeg mener er et ubetinget gode. Tusind tak.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Anden næstformand (Henning Grove):**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 30:**Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission for de videregående uddannelser.**

Af Christine Antorini (SF) m.fl.
(Fremsat 16/4 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):**

Tak for ordet. Regeringen fremlagde i januar i år en redegørelse om det 21. århundredes uddannelsesinstitutioner. Siden har der været en meget udbredt debat både inden for sektoren, og også uden for. Den har vist én ting: at der er udbredt enighed om en institutionel reform på det videregående uddannelsesområde, en reform, der kan skabe stærkere uddannelsesinstitutioner og et mere sammenhængende og fleksibelt uddannelsessystem.

De samme ønsker om sammenhæng og fleksibilitet har fået SF til at fremsætte beslutningsforslag nr. B 30, hvori SF foreslår, at der nedsættes en kommission for de videregående uddannelser. Fokus i SF's forslag er i første række den indre sammenhæng i universitetssektoren, men også sammenhængen mellem universitetssektoren og de mellemlange uddannelser ønsker SF skal undersøges og behandles af en kommission.

Regeringens fokus er ikke blot universitetssektoren, men hele det videregående uddannelsessystem. Sammen med forskningsministeren har jeg overvejet, om nedsættelse af en sådan kommission er den rigtige fremgangsmåde, når hele det videregående uddannelsessystem skal undersøges og behandles. Vi er enige i, at nedsættelse af en kommission i princippet kan være en udmærket idé, men hverken forskningsministeren eller jeg mener, at nedsættelse af en kommission er det rigtige at gøre på nuværende tidspunkt. Og det er der flere efter min mening væsentlige grunde til.

For det første er vi faktisk i fuld gang med arbejdet med at analysere og behandle de videregående uddannelsers institutionelle struktur. Første del af det arbejde var regeringens redegørelse fra januar om det 21. århundredes uddannelsesinstitutioner, mens anden del bliver en ny, en revideret redegørelse, som regeringen vil fremlægge i den kommende folketingssamling. Undervisningsministeriet og Forskningsministeriet arbejder tæt sammen om dette.

For det andet er mit eget ministerium i tæt forbindelse med redegørelsen om de videregående uddannelsers institutionelle struktur ved at udarbejde en særlig redegørelse om merit i det videregående uddannelsessystem. Dette arbejde forholder sig meget direkte til den sam-

menhæng i det videregående uddannelsessystem, som SF efterlyser.

Endelig for det tredje arbejder regeringen i øjeblikket sammen med universiteterne om at indføre kontraktstyring på universitetsområdet, et initiativ, som er blevet meget positivt modtaget på universiteterne. Også i forhold til det initiativ kan en kommission virke unødigt bremsende.

Forskningsministeren og jeg er således betænkelige ved nedsættelse af en kommission, da vi frygter, at det vil medføre en væsentlig forsinkelse af den nødvendige reformbestræbelse på området, men også at det vil bremse en decentral udvikling, som faktisk allerede er i gang i hele sektoren.

En kommission kan efter vores opfattelse meget let få karakter af en top-down, en ovenfra og ned-foranstaltning, hvor regeringen med sine nuværende initiativer i høj grad lægger vægt på, at det er nedefra, tingene skal vokse op. Det skal selvfølgelig ske inspireret og tilskyndet af vores diskussion i dette Ting og andre steder, men det er meget væsentligt, at de, som skal gennemføre forandringerne, tager dem på sig i deres egen drøftelse. Det er også en tilgang, som regeringen har fået udbredt anerkendelse for i den videregående uddannelsessektor.

Opsummerende vil jeg sige, at det at nedsætte en kommission i forhold til de nuværende initiativer og de ting, som er sat i gang, vil virke hæmmende, men at vi naturligvis anerkender den problemstilling, som SF rejser, og også er helt indstillet på at drøfte den fortsatte udvikling både af universitetssektoren og sandelig også af hele systemet for videregående uddannelser, både, selvfølgelig, nu og i særdeleshed i efteråret, når de to redegørelser fremlægges for Folketinget.

Jeppe Kofod (S):

Der er ingen tvivl om, at vi i Socialdemokratiet mener, at de videregående uddannelser i takt med tidens udfordringer skal fornyes og forbedres. Der er heller ingen tvivl om, at viden og dermed uddannelse og forskning er blevet de moderne landes bedste økonomiske middel i broen til det 21. århundrede og et væsentligt fundament for den enkelte til både et arbejdsmæssigt og personligt godt liv. Den nuværende regering har derfor også igennem de seneste år iværksat en række reformer af de videregående

uddannelser for at honorere nutidens og fremtidens krav og udfordringer.

Den linje mener vi i Socialdemokratiet skal fortsætte. Kvaliteten og effektiviteten af de videregående uddannelser skal sikres og udbygges i tæt dialog med uddannelsesinstitutioner, studerende m.v. Det gælder såvel de korte som de mellemlange og lange videregående uddannelser.

Således fremlagde regeringen i år i januar redegørelsen om det 21. århundredes videregående uddannelsesinstitutioner, der sigter på en bred debat af rammerne og dermed strukturen af de videregående uddannelser i Danmark. Og som ministeren også var inde på, ventes denne redegørelse at blive fulgt op af en anden redegørelse, og samlet skal de diskuteres i næste folketingssamling.

Dermed er analysen af og debatten om de videregående uddannelser i fuld vitalitet, således at et af de primære mål, som det står beskrevet i redegørelsen om det 21. århundredes videregående uddannelsesinstitutioner, er at skabe fundamentet for et af verdens bedste uddannelsessystemer, der vil kunne sikre Danmark velfærd og velstand langt ind i det 21. århundrede. Socialdemokratiet støtter selvfølgelig målet som beskrevet i redegørelsen.

Vi ser også, at Danmark i sammenligning med vore nabolande er præget af relativt mange små videregående uddannelsesinstitutioner. En øget koordination, samarbejde og fleksibilitet samt nye strukturer er derfor påkrævet, såfremt den faglige kvalitet af udbudet skal sikres.

Vi mener samtidig, at SF's forslag om nedsættelse af en kommission for videregående uddannelser på nuværende tidspunkt vil betyde en forsinkelse, snarere end at fremme en nødvendig reform af de videregående uddannelser i Danmark.

Derfor opfordrer Socialdemokratiet Folketingets partier til at afvise SF's forslag om nedsættelse af en kommission for de videregående uddannelser.

Samtidig vil vi opfordre SF såvel som andre partier til at tage aktivt del i debatten i den kommende folketingssamling.

Karen Rønde (V):

SF's forslag rummer nogle helt rigtige problemstillinger. Der er brug for nye kombinationsmuligheder, og der er brug for et mere fleksibelt meritssystem; flere skal have en videregående

uddannelse. Men af en lang række årsager kan vi ikke støtte forslaget.

For det første synes vi, at det er en dårlig idé uden videre at frigive bachelortitlen til de mellemlange videregående uddannelser. Titlen blev som bekendt lovet til universiteterne som en forskningsbaseret grad i forbindelse med flerårsaftalen i 1992 og under den forudsætning, at titlen ikke blev hvermandseje, der skulle få universiteterne og ikke mindst de studerende til at anvende bachelorafstivningstrinnet.

I Venstre er vi godt klare over, at bachelorgraden ikke bruges særlig meget i praksis, og at den mange steder er indarbejdet i studieordningerne på en noget forbeholden måde, men vi tror ikke, at nedsættelse af en kommission løser problemet.

Det er da muligt, at man skulle overveje at kalde de første 3 år på de forskningsbaserede uddannelser noget helt andet og så overlade selve navnet »bachelor« til mellemuddannelserne. Men det medfører, at der faktisk er det helt uoverstigelige problem for rigtig mange mellemuddannede, at de ikke kan få anerkendt deres uddannelse internationalt, og det vil vi gerne have grundigt undersøgt først.

Desuden giver en sådan navneændring ikke den automatiske adgang til de danske universiteters kandidatuddannelse, som vel er det, SF først og fremmest ønsker at opnå.

Det leder mig til den anden grund til, at vi ikke kan støtte SF's forslag. Vi mener ikke, at det vil være ønskeligt, at der igennem uddannelsessystemets indretning bliver lagt op til, at alle mellemuddannede skal tage en kandidatuddannelse. Vi skal passe på ikke at udvande uddannelserne ved at blande dem sammen. Og hvad er der egentlig i vejen med de gode velkendte titler som sygeplejerske eller lærer? Vi har jo generelt set nogle meget velfungerende mellemuddannelser, der formår at bibringe de studerende netop de kompetencer, de har brug for i den profession, de skal ud at virke i.

Til gengæld synes Venstre, at det kunne være en god idé, om universiteterne bidrog langt mere aktivt til, at de mellemuddannede, og for den sags skyld også dem med de korte og lange uddannelser, fik større mulighed for efter- og videreuddannelse i et system, hvor den enkelte uddannelsessøgende kan sammenstykke netop den efteruddannelse på netop det niveau, han eller hun finder passende. Det ser vi et stort behov for.

Hvis man endelig skulle nedsætte en kommission, skulle det være, fordi det var voksenvidereuddannelse og merit- og instruktionsstruktur, der skulle gennemtænkes. Men det foreligger der jo allerede masser af rapporter om, så hvorfor nedsætte en kommission?

Venstre synes hellere, at vi skulle komme i gang med at behandle de her områder i Uddannelsesudvalget og i Folketingssalen. Det skylder vi både aftagerne, institutionerne og de studerende.

Den tredje grund til, at vi ikke kan støtte SF's forslag, er, at man da ikke kan nedsætte en kommission og så fortsætte reformarbejdet, mens kommissionen arbejder.

SF lægger op til, at kommissionens formål skal være at tilskynde institutionerne i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem mellemlange og lange videregående uddannelser. Den strategi tror jeg vil spille fallit, hvis man forsøger at skabe pres på kommissionen, mens den arbejder, som SF foreslår. Der er vel få seriøse mennesker, der vil bruge deres tid på at sidde i en kommission, der kan blive underløbet når som helst.

Problemet med institutionernes manglende vilje til at spille med er til gengæld reelt nok. I Venstre er vi imidlertid af den opfattelse, at det er et problem, der bl.a. skal løses gennem en revision af universiteternes styrelseslov. Det vil vi også gerne se på i løbet af den kommende folketingssamling. Vi har brug for at sikre den faglige kvalitet, og vi har brug for handling.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

På den konservative ordførers, hr. Brian Mikkelens, vegne skal jeg sige følgende:

Igen og igen bliver der slået til lyd for, at kvaliteten i uddannelsessektoren skal øges og der skal gøres noget ved problemerne. Desværre bliver der gjort alt for lidt ved dem. Tiden kræver simpelt hen en løsning inden for meget nær fremtid. De videregående uddannelser har i de senere år oplevet en markant stigning i antallet af ansøgere. Specielt har universiteter oplevet en stor vækst, og de seneste finanslovaftaler mellem regeringen og venstrefløjen har uheldigvis gjort problemerne større.

Derfor er det på en måde også prisværdigt, at det nu er SF, som vil agere redningsplanke for den danske uddannelsesverden, og det vil jeg gerne kvittere for. Det er prisværdigt, når man selv vil rage kastanierne ud af ilden.

Kvaliteten i uddannelsessektoren har altid stået De Konservative meget nær, og de senere års kvalitetsfald har ikke mindsket vores ønske om at sikre de nødvendige ændringer i lovgivningen, således at kvaliteten igen kommer i højsædet.

Regeringens redegørelse til Folketinget om det 21. århundredes uddannelsesinstitutioner giver primært to løsningsmodeller, den såkaldte CVU-model og universitetsmodellen. Der er ingen tvivl om, at hvis der skal vælges mellem et af de to skitserede løsningsforslag, anbefaler vi det sidstnævnte. Universiteterne er og skal fortsat være udgangspunktet for de videregående uddannelser i Danmark, og derfor håber jeg også, at den nye minister ikke er alt for fastlåst på sin forgængers ideer.

Vi vil fra Konservatives side have gjort noget ved forholdene på de videregående uddannelser. Vi skal have fremmet mulighederne for et øget samarbejde mellem universiteterne og erhvervslivet. Dermed kan der ske en styrkelse af forskningen på de videregående uddannelser, og generelt kan der blive skabt en bedre sammenhæng mellem universiteterne og de øvrige videregående uddannelser.

Det afgørende bør være, at et højt niveau på de videregående uddannelser sikrer, at samfundet til stadighed har adgang til den nyeste viden. Det er vores chance for, at Danmark kan gøre sig gældende i den fremtidige internationale konkurrence. Skal vi klare os på eksportmarkederne, bliver høj kvalitet på såvel varer som viden altafgørende.

En stor del af den viden, nytænkning, dynamik, kompetence og forskning, som Danmark skal leve af, spredes på uformel og formel vis fra de videregående uddannelser, men vi skal være endnu mere fremsynede og sikre, at der bliver skabt dynamiske videncentre, hvor de studerende og underviserne kan samles og studere og udveksle viden. Videnskæssige kraftcentre bliver det nye omdrejningspunkt i den danske uddannelsesstruktur.

Med hensyn til SF's forslag må vi desværre sige nej. Der er efter vores mening ikke brug for flere kommissioner, undersøgelser m.v. Der er skrevet rapporter nok om forholdene på de videregående uddannelser. Vi ved jo godt, hvad der skal gøres på området, og så kan vi jo lige så godt med det samme komme i gang med arbejdet – jo før, jo bedre. Ofte er det jo sådan, at man nedsætter en kommission, enten fordi der er noget, man ikke er enige om, eller fordi

man ønsker at forsinke en udvikling. Det gør vi ikke. Derfor støtter vi ikke SF's forslag.

Birthe Skaarup (DF):

Dansk Folkeparti er faktisk enig i hovedsigtet i det forslag, der ligger fra SF. Vi er det ud fra, at man gennem årene har opbygget så meget oven på de traditionelle videregående uddannelser, som vi kender, at der er behov for en mere dybtgående, samlet koordinering og oversigt på området.

Selvfølgelig skal det ikke være sådan, at vi lader nogle ting overlappe hinanden, men vi synes i Dansk Folkeparti, at tiden er inde til en modernisering af de videregående uddannelser, også set i lyset af den debat, der finder sted omkring ungdomsuddannelserne i al almindelighed.

Det er herunder også vigtigt, at det offentlige, som vi ser det i dag, tilbyder uddannelse, så man til stadighed er helt sikre på, at de faglige krav er velfungerende. Vi har nemlig et samfund, der stiller krav. Vi har et dynamisk samfund, og vi ser faktisk positivt på det, SF også nævner omkring meritoverførelserne, at der sker en modernisering på området, således at man til et kandidatstudium, der er nært beslægtet, kan overføre de kendte ting, man har lært på et andet kandidatstudium.

Ingen tvivl om, at man ikke må overlappe, og noget af det, vi er bange for, er, at det reformarbejde, der er i gang, trækker i langdrag. Derfor mener vi, at det, SF er inde på, at det skal tage omkring 2-3 år, før vi ser et resultat, er for lang tid. Vi mener, at man skal afslutte omkring et års tid eller i det mindste i begyndelsen af næste folketingssamling, således at man kan begynde politisk at behandle netop dette forslag. Så vi er lidt valne, men vi er ikke direkte negative over for SF's forslag.

Vi har lige et par ting omkring den kommission, som skal sammensættes, og det er, at vi ønsker nogle flere folk fra erhvervslivet, der kan deltage i denne kommission. Det er utrolig vigtigt, at vi har erhvervslivet med, at vi har forskere med, og at vi også har de studerende, som har indblikket, med.

Men som sagt: positivitet her fra os. Én ting er, at der er noget arbejde i gang, en anden er, at vi får sat skub på det arbejde, så vi kan komme i gang ret hurtigt med reformarbejdet, og så vi kan skabe den dynamik, som vi mener er utrolig vigtig.

Susanne Clemensen (CD):

Dette beslutningsforslag, der er fremsat af SF, og som går ud på, at SF ønsker nedsat en kommission, der skal udarbejde forslag til et dansk system for de videregående uddannelser, er fremsat på baggrund af regeringens redegørelse om det 21. århundredes uddannelsesinstitutioner, hvor der foreslås to forskellige modeller til en ændring af strukturen for de videregående uddannelser, det vil sige både de korte, de mellem-lange og de lange.

Der er ikke nogen tvivl om, at vi også i CD mener, at en ændring af strukturen for de videregående uddannelser er nødvendig for at skabe en mere forskningsbaseret undervisning i fremtiden og skabe en større sammenhæng og fleksibilitet i de videregående uddannelser.

Derfor er det også CD's umiddelbare opfattelse, at en kommission er en god idé på det her område, da det er et meget stort område og meget kompliceret. Vi synes også, det er en god idé, at sådan en kommission skal være bredt sammensat af parter fra erhvervslivet samt universiteterne.

Blot skal vi passe på, at kommissoriet for sådan en kommission ikke bliver for snævert, sådan at det allerede er givet på forhånd, hvilken vej kommissionens anbefalinger vil gå. Det, jeg tænker på, er også det, som fru Karen Rønne har været inde på, og det fremgår af bemærkningerne til forslaget, og jeg citerer:

»I denne forbindelse skal de videregående uddannelser uden for universiteterne have ret til at give bachelortitlen, hvis uddannelsen ved en evaluering findes at være på niveau med den tilsvarende bacheloruddannelse i vore nabolande.«

Jeg synes, man skal passe på, at der ikke i kommissoriet kommer til at indgå en eller anden retrningspil om, hvordan kommissionens anbefalinger skal være.

Noget helt andet er spørgsmålet om, hvorvidt det er godt med en kommission på nuværende tidspunkt. Jeg vil gerne sige, at jeg har meget sympati for forslaget, men netop på baggrund af det, som vi har hørt undervisningsministeren sige her i dag, at man er i gang med at behandle og videreanalysere på baggrund af redegørelsen, der kom i januar 1998, at man forventer, at der vil ligge en ny revideret redegørelse i næste samling, og at der også vil komme en ny redegørelse om meritoverførsel, så mener jeg, at nedsættelse af en kommission vil

være med til at forsinke den reform, som er nødvendig.

Jeg har også hæftet mig ved, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at mange beslutninger ikke kan afvente resultatet af arbejdet – det står der her i bemærkningerne – og derfor må reformarbejdet fortsætte, mens kommissionen arbejder. Så er spørgsmålet: Jamen er det så ikke dobbeltkonfekt, og spilder vi ikke tiden?

Så jeg vil gerne sige, at selv om jeg har meget sympati for det, så synes jeg måske ikke, at det er det rigtige tidspunkt for en kommission, og jeg synes også, ligesom det har været sagt af andre ordførere her i dag, at vi i stedet for skal afvente de redegørelser, der kommer i efteråret, og så se at komme i gang med arbejdet dér.

Elisabeth Arnold (RV):

De videregående uddannelser er et meget, meget vigtigt område i undervisningssektoren, men det er også et område, som er meget traditionsbundet. Man kan i hvert fald sige så meget, at reformer gennemført på de videregående uddannelser er længe om at slå igennem – også længe om at blive vedtaget.

Man kan godt sige, at reformideer ofte mødes med kølighed, for at sige det mildt, fra universiteternes side. Den tidligere undervisningsminister, hr. Bertel Haarder, sagde det meget respektløst. Han sagde: Universiteterne er utilfredse med alt, hvad der kommer udefra, undtagen penge.

Det var et citat af hr. Bertel Haarder, og ikke et, jeg har fundet på, men det siger lidt om, at imødekommeheden over for det omgivende samfund og dets krav til den kvalitet, der skal være på de videregående uddannelser, måske ikke altid er den, som vi fra politisk hold skulle ønske.

Det er ikke min fornemmelse, at der mangler politisk vilje til at reformere de videregående uddannelser. Reformere er nødvendige, og der reformeres faktisk også ganske meget. Jeg vil blot minde om den nye universitetslov, som blev vedtaget for ikke så mange år siden, hvor der blev mulighed for at tage udefrakommende personer ind i de styrende organer – det kunne være både fra erhvervslivet og fra andre institutioner, fra andre dele af undervisningssystemet – der er lavet en bachelorreform; der er lavet en forskeruddannelsesreform, indførelse af ph.d.-ordningen. Så der er faktisk indført ganske mange reformer inden for de sidste ti år,

som har ændret universiteterne ganske voldsomt.

Samtidig er der sket fundamentale ændringer i selve uddannelsessystemet herhjemme, idet universitetsuddannelserne efterhånden har udviklet sig fra at være eliteuddannelser til at være masseuddannelser; mange flere kommer på de videregående uddannelser, og det synes vi fra radikal side er godt. Det er entydigt godt, at så mange får mulighed for at gennemføre så høj en uddannelse som overhovedet muligt. Der er mange flere uddannelsestyper, som er blevet tilgængelige. Der er meget større krav om fleksibilitet, og der er en meget større internationalisering.

Alle disse forhold påvirker selvfølgelig universiteterne, og derfor er de også nødt til at tilpasse sig og nødt til at spille med i det samfund, de er en del af.

Vi synes fra radikal side, at en kommission er aldeles nødvendig. Vi synes faktisk, at der sker så meget på området, og vi har så meget gang i reformprocessen også herfra, så vi synes, at det arbejde skal vi simpelt hen fortsætte med, mens der er gang i det, og så skal vi simpelt hen ikke sidde og begrave problemstillingerne i en kommission, hvor der måske ville gå to-tre år, før der ville udkomme en betænkning, som vi så skulle til at tage diskussionen om bagefter og sige: Hvad skal vi nu gøre med den her betænkning?

Jeg synes, vi har et godt område her, hvor der er masser af debat, masser af livlig debat, og hvor der måske også i virkeligheden ikke er de helt store politiske uoverensstemmelser, men hvor vi har vores modspillere på den anden side af Christiansborgs tykke mure, og dem skal vi have til at forstå, at reformer er nødvendige. Det arbejde deltager vi fra radikal side meget gerne i med liv og sjæl. Derfor nej til kommissionen, men ja til arbejdet.

Søren Kolstrup (EL):

Enhedslisten vil ikke udelukke, at det kan være en god idé at se nærmere på den fremtidige udvikling inden for de videregående uddannelser i et kommissionsarbejde, hvis et sådant vel at mærke medtænker både form og indhold og ikke spærres for påtrængende umiddelbare ændringer. Og blandt disse tænker jeg især på finansiering og på demokratidiskussionen.

Men selvfølgelig er der brug for brede diskussioner, hvor studerende og ansatte på de videregående uddannelser indgår på lige fod,

og hvor løsningerne ikke kommer ovenfra, men nedefra – ikke mindst.

Det foreliggende forslag til en kommission fokuserer meget på mulighederne for at bygge videre på de mellemlange videregående uddannelser på universiteterne. Jeg mener ikke, at den sammenkobling er så uproblematisk, som det fremgår af beslutningsforslagets bemærkninger. Jeg tror, man skal betænke, at mange af de mellemlange videregående uddannelser er professionsuddannelser, der er rettet mod arbejdet som lærer, pædagog og sygeplejerske, og det vil være et stort tab, hvis disse uddannelser mister deres nuværende kvaliteter, deres egne mål og deres egne værdier – f.eks. spiller Danmarks Lærerhøjskole jo fint sammen med den danske folkeskole – for de skal være første trin i en lang videregående uddannelse for en anden del af de studerende.

Så vi er noget betænkelige ved alt for stærke standardiseringer. Man kan sagtens have kandidatuddannelser oven på de eksisterende, som vi jo f.eks. har fået det med den sociale kandidatuddannelse, der bygger op oven på en eksisterende uddannelse f.eks. som socialrådgiver.

Spørgsmålet om sammenkædning i de videregående uddannelser kan heller ikke løsrives fra overvejelserne om fremtidens institutionsstruktur. I bemærkningerne hedder det, at kommissionen skal gennemtænke vores videregående uddannelsessystem under nutidens vilkår. For Enhedslisten handler det ikke kun om merit- og institutionsstrukturer, det handler også om økonomisk styring, og det handler om demokrati.

I den kommende debat, vi vil få, vil jeg godt pege på de tre pinde, som vi finder er væsentlige at få fremhævet. Det er først og fremmest diskussionen om taxametersystemet. Det skal efter vore begreber helst afskaffes eller dog i det mindste reduceres, så vi kan få basisbevillinger til undervisning, forskning og bygninger. Det er den ene ting.

Den anden ting er hele demokratidiskussionen. Rektors residualkompetence er særdeles betænkelig; der skal simpelt hen bare mere magt til de studerende og de ansatte.

Endelig skal vi være opmærksom på, at de videregående uddannelser i Danmark faktisk gennem de sidste 10-15 år er blevet udsultet. Dengang Nyrup-regeringen kom til, skete der ikke en egentlig genopretning på det punkt. Der er sket noget omkring bygninger, boligministeren tog fat – vist, vist, men det samlede store

løft set på baggrund af den udsultning, der fandt sted i 1980'erne, ja, det har vi til gode, så der er spændende debatter, der venter.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet siger principielt ja til, at der bliver nedsat en kommission for de videregående uddannelser, men hvis der skal nedsættes en sådan kommission – og det ser der ikke ud til at være det helt store flertal for – er det meget vigtigt for Fremskridtspartiet at fastslå, at kommissoriet bliver diskuteret meget, meget grundigt og også mere grundigt, end det kan lade sig gøre her under en førstebehandling af forslaget.

Vi har i Fremskridtspartiet f.eks. ønske om, at man tog nogle flere ting med ind i kommissoriet. Vi kunne godt tænke os, at man i højere grad begyndte at diskutere individuelle optagelsesprøver til de individuelle uddannelser, således at det ikke er et spørgsmål om, hvad man har med i bagagen af forskellig karakter i forskellige fag fra andre uddannelser, som måske ikke har relevans for den uddannelse, man nu ønsker at gå i gang med, men at det i langt højere grad er baseret på, at man har individuelle optagelsesprøver til de uddannelser, man nu ønsker at gå i gang med, således at man kan se, om personen også er egnet til det.

Vi kunne også godt tænke os, at man i højere grad tog diskussionen, om der ikke skulle strammes op i forhold til stopprøver undervejs i uddannelsesforløbet, således at vi er sikre på, at det kun er dem, der virkelig ønsker at yde en indsats i forhold til uddannelsen, der fortsætter med at tage uddannelsen.

Men vi ser meget positivt på, at SF har foreslået, at der skal være mere fleksibilitet i uddannelsessystemet. Det er vi ganske enige i i Fremskridtspartiet, og det er også noget af det, vi ønsker at lægge vægt på.

Så samlet set kan man sige, at oplægget ser meget fornuftigt ud, og det ser meget fornuftigt ud, at der bliver nedsat en kommissionen. Men så er spørgsmålet jo, som andre ordførere også har været inde på: Er det nu også så nødvendigt, at der bliver nedsat en kommission? Og i så fald: Hvad er det, kommissionen skal nå frem til? For det, vi jo kan høre, og det, vi ved, er, at der allerede på nuværende tidspunkt ligger tonsvis af rapporter, som allerede er udarbejdet. Der har jo været forsket en hel del i de her ting, der har været nedsat udvalg osv. Så hvis det er sådan, at der skal nedsættes en kom-

mission, bliver en af de vigtige overskrifter for Fremskridtspartiet at se at koordinere og samle alt, hvad der ligger i forvejen, og på den baggrund finde ud af: Hvad gør vi så samlet set, hvordan gør vi det bedst?

Så med andre ord: Fremskridtspartiet går meget positivt ind i det kommende udvalgsarbejde, og vi drøfter gerne konstruktivt og positivt, om der skal nedsættes en kommission.

Tove Videbæk (KRF):

Der er brug for en reform vedrørende de videregående uddannelser i Danmark. Der er brug for et grundigt gennemsyn og en analyse af hele området. Derfor er det positivt, at både undervisningsministeren og forskningsministeren er i gang med at tage initiativer på dette område.

De videregående uddannelser er af vital betydning for alle områder af samfundet, og vi ser frem til undervisningsministerens og forskningsministerens initiativer. Vi kan derfor ikke samtidig støtte dette beslutningsforslag.

Første næstformand (Birte Weiss):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Christine Antorini.

Christine Antorini (SF):

Jamen jeg vil takke for, at langt de fleste i princippet er enige i, at der bør ses nærmere på en ny struktur i forhold til hele uddannelsesområdet med hensyn til de videregående uddannelser.

Jeg vil gerne starte med at tage udgangspunkt i det, som fru Elisabeth Arnold sagde, nemlig at reformer bliver mødt med kølighed fra universiteternes verden, og at der i øvrigt er blevet reformeret meget igennem de sidste mange år.

Det er jeg fuldstændig enig i, og det er faktisk det, der gør, at SF når frem til præcis den modsatte konklusion, nemlig at så nytter det ikke noget, at vi én gang til gør det samme, hvor vi fra politisk hold laver en struktur i forhold til de mellemlange og videregående uddannelser uden at inddrage universiteterne meget i den proces. For det, vi kan se, er jo, at de oplever, at vi fra toppen trækker nogle løsninger ned over hovedet på dem, og så har de mange muligheder for at obstruere dem i praksis.

Derfor vil jeg gå over til at kommentere nogle ting, som undervisningsministeren svarede, nemlig for det første, at undervisningsministeren frygtede, at der ville komme en forsinkelse,

fordi det ville blive en top-down model. Vores opfattelse er desværre, at det er præcis det modsatte, der sker, hvis vi ikke nedsætter en kommission, hvor vi fra starten signalerer, at universiteterne er helt centrale medspillere.

Det er universiteterne, der skal udforme et system, der hænger sammen i praksis. Vi kan fra politisk hold udstikke en kurs, men vi kan ikke gå ind og skitsere, hvordan sammenhænge og overgangene skal være. Derfor er det så vigtigt for os, at vi får nedsat denne kommission med universitetets folk som medspillere.

Ministeren var bekymret for, at hele processen ville blive forsinket, hvis vi nedsatte en kommission. Men der har vi altså også en anden frygt i SF. Vi har nemlig den frygt, at det desværre bliver forsinket af, at der bl.a. er blevet ændret på resortopdelingen, sådan at undervisningsministeren og forskningsministeren nu skal indgå i et tæt samarbejde om det her. Det er vi selvfølgelig positive over for, men den tidligere undervisningsminister var jo godt i gang med at snakke med de videregående uddannelser om, hvordan man kunne lave en sådan struktur.

Jeg har nu forstået, at man starter på en ny besøgsrunde, hvor den nye undervisningsminister og den nye forskningsminister én gang til snakker med universitetsverdenen. Det er selvfølgelig udmærket, men det forsinker det endnu en gang.

Jeg har også forstået, at der kommer en ny institutionsredegørelse en gang i efteråret, men alt andet lige er det jo også med til at forsinke processen yderligere. Derfor er det vores håb, at vi ved at nedsætte en kommission kan komme i gang med noget, hvor det er universitetets folk selv, der tvinges til konstruktivt at komme med nogle modeller til, hvordan vi kan få sammenhæng i de videregående uddannelser. Alle har jo efterlyst det og påpeget, at der er et kæmpe stort problem.

Jeg noterede også positivt, at flere ordførere, også undervisningsministeren, kiggede særligt på mulighederne for meritoverførsel, for det, der er SF's mission, er tankegangen om livslang uddannelse, og der er stadig en række blindgyder i uddannelsessystemet, der gør, at man ikke kan komme videre. Men der er jo ikke noget i vejen for, at der er nogen, der kigger særligt på meritproblemet, og at det indgår i kommissionens arbejde.

Jeg kan høre, at det, de fleste i virkeligheden er bekymret for, er, om processen bliver ud-

skudt ved, at man nedsætter en kommission nu, eller modsat – som SF mener – at det fremmer processen. Jeg vil derfor spørge undervisningsministeren: Hvad er egentlig tidsplanen? Jeg kan forstå, der kommer nogle nye redegørelser i efteråret. Jeg kan forstå, der er en besøgsrunde i gang. Men hvad er tidsplanen for, hvornår der egentlig skal komme et bud på, hvordan det her arbejde skal fortsætte, og hvilken struktur vi skal til at kigge på?

Jeg vil også spørge undervisningsministeren, om man forestiller sig, at der så på det tidspunkt skal nedsættes en kommission, eller hvordan man forestiller sig, at universiteterne bliver aktive medspillere i, hvordan dette skal udmøntes i praksis, så det ikke opleves som endnu et forsøg på fra politikerne fra oven at presse en struktur ned over hovedet på universiteterne.

Så vil jeg sige til fru Karen Rønde: Venstre er i tvivl om, at bachelorgraden bliver devalueret. Der er to ting, som vi er optaget af i SF. Det første er, at bachelorgraden skal man kunne bruge, hvis man ønsker at uddanne sig videre i udlandet, og dér er vi nødt til at kunne sammenligne os med tilsvarende uddannelser i udlandet.

Det andet er, at vi jo ikke har nogen forestilling om i SF, at hvis man har en bachelorgrad, eller hvis man er sygeplejerske, så kan man bare uden videre fortsætte på et jurastudium. Det, der er vigtigt, er igen at tage udgangspunkt i, at der ikke skal være blindgyder i systemet. Hvordan kan man lave faglig supplerings, hvordan kan man lave meritoverførsel, og på hvilke uddannelser er det meningsfyldt at lave en linje, som er en overbygning til bachelorgraden? Det er ikke, fordi alle nødvendigvis skal have en lang videregående uddannelse, men muligheden skal være der.

Igen: Hvis man har en vision om livslang uddannelse, så skal vi fjerne blindgyder i stedet for at opretholde de vægge, som der er i systemet i dag. Og den fleksibilitet er der altså nogen, der skal sætte sig ned og kigge på, og det er kun universitetets folk selv, der kan lave en struktur, der kan fungere i praksis.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Til de spørgsmål, som blev rejst af fru Antorini, kan jeg sige, at det faktisk er mit indtryk også baseret på egne drøftelser med sektoren, at der er en meget levende debat om de spørgsmål,

som er baggrunden for forslaget om at nedsætte en kommission.

Det, der er den store fordel ved den proces, som er i gang, og hvor jeg ikke tror at en kommission hverken vil gøre til eller fra, er, at alle kan være med. Det her er en åben proces, hvor alle, som har taget den dagsorden til sig, som er sat, nemlig en ny institutionel struktur og muligheden for merit, for udvikling af kvaliteten i det danske uddannelsessystem, kan deltage. Det er ikke en lukket proces, som er henlagt til en kommission, hvor forskellige udvalgte kan deltage.

Det er mit indtryk, og jeg har selv været med til at give oplæg til den diskussion i forskellige fora, at der på alle niveauer, både på korte, mellemlange og lange uddannelser, er en kolossal interesse for at drøfte det her spørgsmål. Så for mig at se er det ikke et spørgsmål om at sætte en proces i gang, men et spørgsmål om, at vi politisk forholder os til processen.

Dermed også være sagt om tidsperspektivet, at den redegørelse, som vil komme til efteråret, ikke er en genstart af processen. Det er en revideret redegørelse, som bygger på den debat, der har været i forbindelse med den første redegørelse, de svar, der er kommet ind, og det, der er sket ude i landet på de forskellige niveauer og altså ikke kun i forhold til universiteterne, men også i forhold til de mellemlange og de korte uddannelser.

Det betyder også, at den redegørelse, der kommer, i højere grad vil være en milepæl i forhold til processen, end det vil være en, hvad skal man kalde det, ny begyndelse, fordi redegørelsen vil være opsummerende i forhold til den debat, som har været, og fordi den i højere grad end den nuværende vil være løsningsorienteret, altså foreslå forskellige modeller, som vi, der måtte skulle tage lovgivningsmæssige initiativer, kan forholde os til.

Så på den måde mener jeg sådan set, at dagsordenen er sat for den diskussion, som SF ønsker. Den har bare ikke fået kommissionens form, men arbejdet er sådan set begyndt. Og uanset om man så valgte at nedsætte en kommission nu eller ej, så ville tingene bevæge sig, fordi der allerede bliver taget så mange initiativer rundt omkring i landskabet – ikke alene af universiteterne, men også af andre institutioner – om samarbejde, om sammenlægninger, om fusioner, om udvikling af uddannelser på tværs og om det, som jeg er meget enig i, nemlig mulighederne for merit og for udveksling.

Så på den måde tror jeg egentlig, at vi har et helt fælles udgangspunkt både i forhold til processens form og i forhold til, at den er væsentlig. Jeg kan fuldt ud genkende min egen holdning i den beskrivelse af det ønskværdige i, at processens aktører tager den på sig, så det er dem selv, der gennemfører forandringen til det, som synes at blive den faktiske udvikling.

Jeg tror bare, at en kommission vil være hæmmende for den udvikling, som er sat i gang, og det er jeg glad for at jeg synes at dele med et flertal af Tingets medlemmer, og lige så glad er jeg for, at vi deler ønsket om at sørge for reformer og sørge for, at der er en proces, så det danske uddannelsessystem på de videregående uddannelser hæver sig i forhold til det nuværende niveau.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Jeg vil lige kort spørge undervisningsministeren, om erhvervslivet også indgår i de drøftelser, som jeg kan forstå der nu er med universitetsfolk osv., for CD synes i hvert fald, at det også er meget vigtigt, at vi også tager hensyn til aftagerne.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Der er ikke indledt egentlig formaliserede trepartsdrøftelser eller drøftelser med erhvervslivet som sådan, men det er klart, at det er en af de ting, som optræder meget levende som dagsordensætter for diskussionen institutionerne imellem.

Institutionerne føler jo ikke kun denne her dagsorden aktualiseret af, at der er kommet en redegørelse om det 21. århundredes institutionelle struktur. De føler også, at det er sat på dagsordenen, ved at de studerende kommer med nye forventninger om indholdet i deres uddannelser og om kvaliteten. Lige så vel som de møder krav fra aftagerne om en anden kvalitet og en anden måde at uddanne på, end vi gør i dag. Lige så vel som der i øjeblikket laves mange forsøg med en større åbenhed mellem erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner både med besøg og praktik og andre former for udveksling de to sektorer imellem.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsorden for Folketinget. (Åbne udvalgsmøder i Folketingets Europaudvalg). Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Søndergaard (EL). (Fremsat 5/5 98).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 49:

Forslag til folketingsbeslutning om at skabe øget åbenhed om Folketingets behandling af EU-forslag.

Af Kristian Thulesen Dahl (DF) m.fl. (Fremsat 4/6 98).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg skal tillade mig kort at kommentere beslutningsforslagene under ét. Jeg vil ikke have mulighed for at overvære hele forhandlingen, og jeg beder om forståelse for, at dette ikke er udtryk for mangel på respekt for parlamentets arbejde, men det er jo til syvende og sidst, når vi diskuterer forretningsordensanliggender, Folketingets egne afgørelser.

Der er dog især i B 49 indhold, som i høj grad vedrører regeringen. Der lægges her op til, at der fra dansk side tages initiativer til at reducere mængden af EU-forslag. Jeg synes, det er vigtigt at pege på, at antallet af lovinitiativer i form af nye forslag til retsakter allerede er faldet over de seneste år.

Regeringen er i øvrigt enig i, at EU alene skal beskæftige sig med emner, som hører under

EU's kompetence – det siger sig selv – og at det skal ske under hensyntagen til nærhedsprincippet. Regeringen har konsekvent arbejdet for en styrkelse af nærhedsprincippet under regeringskonferencen, og det lykkedes. Amsterdamtraktaten indeholder en protokol om nærhedsprincippet, og vi skal bruge protokollen til at sikre, at EU kun beskæftiger sig med det, EU er bedst til og på den mest hensigtsmæssige måde.

Målsætningen bag beslutningsforslaget deles i øvrigt af formanden for Kommissionen, som netop har fået fremlagt et memorandum under overskriften »Doing less better«, og som er sendt til Europaudvalget. Desuden har Frankrig og Tyskland op til topmødet i Cardiff sendt et brev til formanden for Det Europæiske Råd, hvor nærhedsprincippet er hovedtemaet. Det er altså ikke kun i Danmark, at man er opmærksom på spørgsmålet. Der er et bredt ønske i EU om at styrke nærhedsprincippet, og regeringen agter fortsat at føre en aktiv linje på området.

Generelt vil jeg så i øvrigt understrege, at regeringen deler ønsket om en stor åbenhed og gennemsigtighed – så stor som mulig – om Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet. Det gælder i EU og i EU's institutioner, det gælder i forhold til Folketinget og Europaudvalget, og det gælder regeringens egen behandling af EU-sagerne.

Regeringen har konsekvent ført en aktiv politik for større åbenhed om Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet. Regeringen deler også ønsket om en inddragelse af Folketinget i behandlingen af EU-sager.

Der er jo allerede i dag en betydelig stor åbenhed om vores deltagelse. Samtlige forslag fra Kommissionen sendes til Folketinget. De er offentligt tilgængelige. Alle papirer, som regeringen oversender til Europaudvalget, er offentligt tilgængelige. Der er meget, meget få undtagelser i løbet af et år fra denne regel.

Vi har fra regeringens side stor sympati for ønsket om større åbenhed i udvalgets arbejde, og jeg vil tillade mig at pege på de muligheder, som Europaudvalget tidligere har vedtaget, og som regeringen har bifaldet.

Det gælder eksempelvis afholdelse af åbne debatter i Folketinget og høringer, som er arrangeret af udvalget. Desuden har udvalget tidligere åbnet mulighed for afholdelse af pressemøder efter møderne i Europaudvalget. Disse muligheder kan Europaudvalget udnytte. Forslaget om i øget omfang at inddrage fagudvalg